

ČLANSKO KOSILO *v Slovenski vasi*

Res neverjetno! Tornado se je trudil, a Hladnikov dom je očitno premočan tudi brez elektrike smo pripravili člansko kosilo.

V nedeljo, 17. decembra, smo člani Hladnikovega doma doživeli nedeljo, ki se je razlikovala od običajnih.

Ob 9. uri je naš župnik Toni Burja daroval slovensko sveto mašo. Spremljal ga je vizitator Misijonske družbe lazaristov dr. Robert Petkovšek.

Ob 11.30 uri je v cerkvi Marije Kraljice zazvenela melodija ljubezni, ko sta se pred oltarjem združili srca Cecilije Urbanija in Martina Medveščka. Bivši zbor Slovenske vasi se je zbral, da bi z radostnim petjem obogatil njuno poročno slovesnost..

Vsi vaščani Slovenski vasi, iskreno želimo, da bi njuna ljubezen rasla in cvetela, ter jima prinašala neskončno srečo!

V domu je pa bilo napovedano člansko kosilo za sprejem novih članov in počastitev jubilarcev. Duhovnika sta prispela pravočasno, da sta blagoslovila tradicionalni »asado«. Skupaj smo uživali v prijetnem vzdušju, okusni hrani ter v toplini in radosti, ki jih je prineslo skupno doživetje.

Novi člani: Cerar Nikolaj, Berčič Julieta Romina, Kocjančič Lourdes, Kocjančič Paula.

50 let sta izpolnila: Cerar Federico, Benegas Bernard Fabian

60 let: Grbec Kristina

70 let: Ruggeri Berčič Rosa in Glinšek Mari

75 let: Grbec Jože in Rome Jože Marjan

80 let: Črnak Marta

Nad 80 let: Iglič roj. Draksler Mira, Šmalc roj. Mehle Slavka, Goljevšček roj. Glavič Marija, Brulc roj. Zidar Lilijana, Draksler roj. Suhadolnik Ivanka, Grbec roj. Avanzo Marija, Zupančič Lojze, Berčič Mirko, Berčič Lejka, Urbanija Mari.

Želimo vsem blagoslovljen Božič in srečno novo leto!

D.S.V.

DR. JURE RODE BISEROMAŠNIK

Novomašniku

Jezus sam te vabi k Sebi,
prvič ga boš daroval,
Sebe je izročil tebi,
da ga v hrano boš dajal.

Sprejmi križ na pot k oltarju,
z njim za duše se bojuj,
V greh in v tem, viharju,
pot v nebesa razsvetluj.

Mašnik si Njegov na veke,
brat, izvoljenec Njegov,
z Njim nam boš odpustal grehe,
mir delil in blagoslov.

Naj Marija, božja Mati,
blagoslavlja tvojo pot,
spremlja v večni zakladi,
z Jezusom naj te povsod!

To poezijo je napisal Gregor Mali ob novi maši dr. Jureta Rodeta, 29. 12. 1963. Posvečen je bil 8. 12. 1963.

**S hvaležnostjo Bogu dragemu gospodu Juretu
voščimo ob bisernem jubileju mašništva!**

Zedinjena Slovenija in vsa slovenska skupnost v Argentini

Vabimo vas, da prek te povezave jublantu izročite voščilo in duhovni dar.

[Povezava](#)

PRVO SVETO OBHAJILLO *v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj*

Magnificat

*In Marija je rekla: »Moja duša poveljuje
Gospoda in moj duh se raduje v Bogu,
mojem Odrešeniku«*

Lk 1, 46-47

V petek, 8. decembra, na dan Brezmadežne Device Marije, smo kakor vsako leto znova doživeli v naši slovenski skupnosti poseben, vesel in ganljiv dogodek. Letos je enajst otrok prvič sprejelo v svoje nedolžne duše in srca samega Jezusa.

Prvoobhajanci in prvoobhajanke so bili: Cestnik Maks, Cimato Felicitas Sofia, Klarreich Valentina, Marolt Katarina, Modic Julija, Modic Marija, Pisano Ludmila, Štrubelj Mia, Tomazin Federico, Tortelli Matilda in Volpedo Boltežar Juana.

Naše čestitke prvoobhajancem in njihovim

družinam.

Naša hvaležnost gospodu Franciju Cukjati-ju za prvo spoved in darovanje svete maše v slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Hvaležni smo gospe Pavli Petek za cvetje v cerkvi in na mizah; gospe Lučki Oblak Čop za slike; in gospe Anici Erjavec za bogat zajtrk za prvoobhajance. Iskrena zahvala učiteljicam in vsem tistim, ki ste omogočili, da je vse lepo poteklo.

Razšli smo se veseli in hvaležni našemu Bogu za darilo teh otrok, ki so ga prvič prejeli, in obenem s prošnjo, da bi še naprej varoval naše družine in nam povečal vero, upanje, ljubezen in pogum, da bi tudi mi lahko prepričani izrazili kakor bl. Lojze Grozde:

»Evharistija – sonce mojega življenja.«

GLM

fotografije: Lučka Oblak

PRVO SVETO OBHAJILO V SLOVENSKI CERKVI MARIJE POMAGAJ

SLOVENSKA
POLNOČNICA

Končal se je adventni čas in tudi letos smo se na sveti večer ob 20. uri zbrali v slovenski cerkvi Marije Pomagaj in se pridružili glasu pastirjev, ki pojejo »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir«.

V skromnih jasliah nas Vsemogočni Bog nebes in zemlje, Bog ljubezni, Bog upanja, Bog miru vabi in nas prebuja. Prav ob tem kraju milosti in luči smo skupaj počastili novorojenega Odrešenika.

Slovesno sveto mašo je daroval delegat g. Franci Cukjati. Družini Kastelic in Podržaj sta obogatili sveti večer z izrednim petjem; na orglah je spremljala prof. Viki Kastelic. Maša se je darovala za vse žive in rajne Slovence v Argentini in za zdravje dr. Jureta Rodeta.

»Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudi. Danes se vam je rodil Odrešenik, ki je Kristus Gospod.« Polni te skrite božične moči: dete v jasliah - Bog v podobi nebojčljivega novorojenega otroka - smo tako tudi letos hvaležno znova utrdili vero v resnico, da se nam je s Kristusovim rojstvom razodela Božja ljubezen, ki hoče, da bi vsi ljudje spoznali pravega Boga, ga ljubili in tako dosegli popolno srečo v tem življenju in v večnosti. Bog se je hotel roditi kot človeški otrok, da bi se vsak od nas lahko rodil za Boga.

Po končani daritvi smo se na dvorišču Slovenske hiše še dolgo pozdravljali in drug drugemu voščili mir in dobro za novo leto, ki prihaja, nato pa se razšli, da ponesemo to veselje v svoje domove in v svoje življenje.

Nevenka Godec

BOŽIČ *v Slomškovem domu*

Božič je tisti trenutek, ko se globlje zavemo naših krščanskih in slovenskih korenin. In to dvoje nas poveže, da ga praznujemo v duhu slovenskih navad.

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Zbor Ex Corde svojo tradicijo slovenskih božičnih pesmi rad ponese v "argentinsko" okolje, farna cerkev Nuestra Señora del Carmen in župnik Roberto Scardamaglia sta nam prijazna gostitelja.

Tokrat smo izbrali nedeljo, 17. decembra, za naš koncert božičnih pesmi. Neurje in razdejanje prejšnje noči sta nas sprva malo ustrašila, pa smo vsi skupaj odločili, da bomo koncert v vsakem primeru izvedli. Malo iz poguma, največ pa zaradi dejstva, da bi verjetno težko koncert predstavili na kak drugi datum. Veseli smo bili, ko smo videli, da se tudi publika ni ustrašila vremena in napovedi novih neviht!

Povabili smo fante skupine Los Tilos -Sebi in Maksi Žnidaršič, Matej Urbančič, Niko Oblak in Nacho Mehle- da se nam pridružijo in naše povabilo so z veseljem sprejeli.

Program je bil res pester. Zbor je zapel: Ko so pastirji ognje prižgali (F. Gačnik), Htite kristjani (M. Tomc), Polnočno obhajilo (F. Neubauer), Amazing grace (J. Newton),

O holy night (A. Adam), No te duermas (A. Dono), El cielo canta alegría (P. Sosa), pa še Zamba de la Navidad (J. Biagosch) s spremeljavo Los Tilos s kitarami in bobnom.

Publiko je veselo presenetila spremljava violine pri nekaterih pesmih (Federico Scholand), zbor je na orglah spremljala Alessandra Casagrande. Dirigiral pa je naš zborovodja Diego Alfredo Perez.

Los Tilos so pa s svojimi kitarami in bobni publiko navdušili z argentinskimi: Al Niño Jesús (José Ignacio Barrionuevo y Esteban Lord), En un burrito orejón (Cátulo Castillo y Victor Schilchter), Qué hermoso sueño soñé (Carlos Carabajal y Pablo Raúl Trullenque), Tristeza de Navidad (Arturo Dávalos).

Po pozdravu župnika Roberta smo večer zaključili z najbolj znano božično pesmijo, ki je pevce in publiko združila v molitvi za mir: Sveta noč - Noche de paz

BOŽIČNO JUTRO V DOMU

V ponedeljek, 25. decembra, smo se zbrali pri sveti maši in se Bogu zahvalili za vse, kar nam je skozi to leto podaril in ta prosili za blagoslov!

Med sv. mašo je s petjem sodeloval zbor Ex Corde, ki so se mu pridružili tudi mladi Slomškovega doma.

Po maši smo se pa zbrali na dvorišču pred

jaslicami, ki so jih postavili mladi in nas spominjajo na rojstvo našega Zveličarja. Zbor Ex Corde in mladi smo se združili, da smo sprejeli sveto Družino in angelčke, ki si jih spremljali. Pa sveti trije Kralji so pred Jezuščka postavili svoje darove!

Vsi odseki, ki so del življenja naše ramoške skupnosti, so voščili in izrazili svoje želje za leto, ki prihaja.

Za konec smo pa vsi skupaj zapeli Sveta noč in se odpravili na zajtrk, ki so nam ga pripravili mladi.

Voščili smo si blagoslovljen Božič in vse dobro, enako želimo tudi vsem bralcem!

Slomškov dom

fotografije koncerta: Toni Podržaj
fotografije božičnice: FB - Mladina SD

PRAZNIKI IN DELA PROSTI DNEVI V SLOVENIJI

26. december – Dan samostojnosti in enotnosti

Zadnji državni praznik v Sloveniji je 26. december, ko se praznuje »Dan samostojnosti in enotnosti«. 26. decembra 1991 je bil namreč uradno razglašen izid plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, na katerem se je okoli 95% udeleženih volilnih upravičencev izreklo za samostojno in neodvisno državo Slovenijo.

Do leta 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, tedaj pa so ga poslanci s spremembo zakona spremenili v dan samostojnosti in enotnosti, saj so na plebiscitu Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v vsej svoji zgodovini.

Na plebiscitu so slovenski volivci odločali o vprašanju: "Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?"

Rezultati so bili razglašeni 26. decembra: Plebiscit je imel 93,2 odstotno udeležbo. 1.289.369 volivcev (95%) je glasovalo ZA , kar predstavlja 88,5% vseh takratnih volilnih upravičencev. S tem aktom narodne samoodločbe je bil postavljen temelj za vse nadaljnje procese, katerih cilj je bila osamosvojitve Slovenije.

Ljubljanski nadškof Stanislav Zore je pri sve-ti maši za domovino pred praznikom samo-stojnosti in edinosti podal naslednje misli:

»Nocoj se oziramo v tisti čas, pred 23. decembrom leta 1990, pred dnevom, ko smo se Slovenci in prebivalci Slovenije na plebiscitu odločali ob vprašanju: »Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?«

Mnenja, ki so jih v medijski prostor posre-dovali tisti, ki so hoteli prepričati ljudi, so bila zelo različna. Bili so očetje in matere samo-stojnosti, ki so trdno verjeli v sposobnost na-ših ljudi, da spoznajo zgodovinsko priložnost in prevzamejo odgovornost zase in za svoje na svoji zemlji. Bili so tudi tisti, ki so hoteli na

vsak način ohraniti staro, propadlo politično tvorbo, in jo spremeniti zgolj z nekaterimi kozmetičnimi popravki. A vsem nam je zna-no, da kozmetika samo pokriva, zamaskira. Kozmetika ne spreminja – ne obraza in ne človeka – spreminja samo videz. In ti so gro-zili, da bomo jedli travo in nam dajali mož-nost, da odidemo v Filadelfijo.

Na srečo je bilo očetov in mater samostoj-nosti več. Njihov glas je bil bolj prepričljiv, njihove vizije niso živele iz naivne vznese-nosti, pač pa so upoštevale resničnost raz-mer, po drugi strani pa izredno sposobnost in ustvarjalne zmožnosti naših ljudi. Vedeli so, da slovenski narod zmore, pa tudi narod se je začel zavedati svojih zmožnosti. Zato je bil rezultat plebiscita v resnici plebiscitarna odločitev za samostojnost.

Te samostojnosti in enotnosti se danes veselimo in se zanjo zahvaljujemo. Najprej našemu Bogu, ki nas je skozi zgodovino ce-sarstev in kraljevin, pa skozi najbolj mračna desetletja strahotnih izmov, fašizma, nacizma in komunizma, ki so bili eden hujši od drugega, in so hoteli zavojevati, ukrasti in iznakaziti dušo našega človeka, obvaroval in ohranjal, da smo mogli v trenutku milostne-ga nasmeha zgodovine odločno reči: »Da. Republika Slovenija naj postane samostojna in neodvisna država.« Hvaležni tudi tistim, ki so sebe, svoje sposobnosti in znanje, pa tudi svoje življenje zastavili za uresničitev volje ljudstva, da je odločitev na plebiscitu mogla čez pol leta postati razglasitev samostojno-sti in neodvisnosti Republike Slovenije. Hvala Bogu in hvala očetom in materam naše sa-mostojnosti.«

Kaj pa sedaj? Za zdravo sedanost in rodo-vitno prihodnost bomo morali sprejeti zgo-dovino. Takšno, kakršna je bila. Brez mitov in brez olepšav. Zgodovino, ki je ne zakrivajo

zaminirana brezna in pregrade v rudniških rovih. Zgodovino, ki ne ruši križev na grobo-vih pokopanih v mestu, v katerem ni prasto-ra za vse. Zgodovino, ki bo sprejela vse svoje pokojne in jim izkazala spoštovanje. Zgodovi-no, v kateri bodo imeli svojo odločujočo be-sedo resnica, pravica in odpuščanje, kakor je rekel nadškof Anton Stres.

Kako priti do nje? Nekaj je o tem sprego-voril Boris Pahor v Skarabeju v srcu. Takole piše: »V čistem zraku, ki mlačno veje na gor-njem krovu, počasi sestavljam podobo člo-veške skupnosti v prihodnosti. Ta se bo nekoč morala z vsemi tehničnimi sredstvi, ki jih bo imela na razpolago, duhovno zbrati in v celo-ti počastiti spomin onečaščenih bratov. In ta vsezemeljska slovesnost bo obenem zaprise-ga, ki bo mejnik preteklega barbarstva. Po-dobe novega človeka pa ne bodo sestavljale niti poteze ovčje krotkosti niti odtenki angel-ske miline, ampak črte moškega ravnovesja, pogled zdrave odprtosti brez kompleksov« (Skarabej v srcu, 40).

Tehnike imamo dovolj, manjka pa duha, manjka tiste potrebne notranje svobode, da bi lahko duhovno zbrani v celoti počastili spomin onečaščenih bratov. A brez tega ne bomo mogli graditi prihodnosti, saj bomo neprestano gradili na nezdravih temeljih, ki bodo podobni kipu iz Danielove knjige, ki je imel noge deloma iz železa in deloma iz lon-čarskega ila. V njem ni bilo nobene trdnosti in se je ob prvem pretresu sesul v prah.

Potem pa se bomo morali zavestno ozreti v prihodnost. Prevečkrat ima človek ob našem obnašanju, zlasti ob obnašanju najbolj odgo-vornih v naši družbi, ki imajo dejansko moč v rokah, občutek, da njihova prihodnost ne sega dlje od njih samih. Zato smo deležni ve-liko obljub in veliko poskusov, in vedno znova razočaranja.

Zakaj? Naj še enkrat spregovori Boris Pa-hor: »Zakaj ne znanost ne tehnika nas ne bosta rešili, če ne bo v slovenskih ljudeh, v mladini, zavesti o slovenski bitnosti, kakršna polje v vseh naših duhovih. In nobene domo-vine ne bomo mogli pomagati zgraditi, ne afriške ne evropske ne svetovne, če ne bomo poprej znali z ljubeznijo uresničiti samostoj-no doživete in notranje prepričljive podobe svoje domačije.

Usodno bi se motil, kdor bi sodil o domačiji samo po mejnih stebričkih, po carinskih uti-cah in po barvi avtomobilskih tablic. Kdor bi mislil, da mora ljubiti in varovati nedotakljivost in narodno integriteto samo te domači-je, ta bi v resnici ne ljubil in ne varoval niti te. Saj novi rod, ki ne bi živel iz preteklosti, ne bi vedel, kaj naj varuje za prihodnje rodove.« (Skarabej v srcu, 218-219).

Včasih moramo prisluhniti tujcem, ki jim so jim blizu naša domovina, kultura in ljudje. V mislih imam letošnjega prejemnika naziva častnega senatorja Univerze v Ljubljani dr. Michaela Bigginsa. V zahvali za prejeto pri-znanje je v izborni slovenščini med drugim dejal, da potrebujemo jezik, prostor in ljudi. Lahko bi rekli, da smo poklicani za prihod-nje rodove varovati to troje: jezik, prostor in ljudi. Do teh treh temeljnih dejavnikov pre-pričljive podobe svoje domačije, kakor pravi Pahor, bomo morali zavzeti zelo drugačen odnos, kakor ga imamo danes. Najprej tis-ti, ki v državi odločajo, pa tudi vsi, ki nam je naša država več kot zgolj priložnost za uveljavljanje volje do moči in priložnost za kopičenje dobrin, ampak jo imamo radi, ter si prizadevamo za njen napredek in razvoj; ki čudež naše države doživljamo in živimo v duhu berila: »Vriskaj! Ukaj! Veseli se, raduj se iz vsega srca! Ne boj se! Naj ti roke ne omahnejo! Gospod, tvoj Bog je pri tebi, mo-gočni rešitelj! On se veseli nad teboj v obnov-ljeni ljubezni; vriskajoč se raduje nad teboj, kakor ob prazniku.«

Pripravil Jože Jan

OB 125- LETNICI ROJSTVA IVANA KERNA,

tvorca slovenske pomorske identitete in znanega suhokranjca

V Parku Znanih Suhokranjcev sredi trga v Žu-žemberku je med 40 imeni in 15 bronastimi reliefi tudi Ivan Kern, kontraadmiral, vojaški pilot in inženir radiotelefografije , katerega 125-letnica rojstva je minila 3. oktobra.

Je bil v slovenskih medijih objavljen članek v spomin na tega pomembnega moža ? Mislim, da ne.

Kljub izjemnim dosežkom, pogumu in polo-žajem, ki jih je dosegel, so mu bile po 2. sve-tovni vojni odvzete pravice, potisnjen je bil na rob družbe, utišan in po smrti zamolčan. Zakaj ? Zaradi njegove kritičnosti do komuni-stičnega režima.

Njegova bronasta podoba, delo akademske kiparke Alenke Vidrgar, je suhokranjsko prizna-nje in zahvala Ivanu Kernu, ki se je leta 1898 rodil v Žužemberku. Z obeležjem popravljamo

Ivan Kern, tvorec slovenske pomorske identitete (1898- 1991)

Bojna ladja Kajmakčalan, 1941.

veliko krivico, ki mu je bila storjena, s člankom pa se ga s ponosom spominjamo.

Ivan Kern se je rodil 3. oktobra 1898 očetu Janezu, finančnemu uradniku, in materi Ma-riji, rojeni Sicherl. Družina je živel v Žužem-berku le krajši čas, saj se je zaradi očetove službe večkrat selila. Ivan je obiskoval osnov-no šolo na Vrhniki, gimnazijo pa v Ljubljani in v Kranju. Leta 1916 se je vpisal v Šolo za po-morske pravnike v Pulju, nato pa še na tečaj za pomorske častnike.

Leta 1917 so ga poklicali na bojno ladjo Princ Eugen. Konec 1. svetovne vojne in ustanovitev Kraljevine SHS je dočakal v Sisku. Kasneje je bil dodeljen enotam pomorskega letalstva v Boki Kotorski, kjer je do leta 1922 deloval kot po-morski pilot. Leta 1923 je na Visoki šoli za ele-ktrotehniko v Parizu dobil diplomu inženirja ra-diofotografije. V letih 1924 in 1925 je deloval v Berlinu kot član komisije za prevzem materiala.

Karierna pot Ivana Kerna do izbruha 2. sve-tovne vojne se je nadaljevala na Pomorski vo-jaški akademiji v Dubrovniku (1925 – 1928) ; tu je bil predavatelj, nato je v Boki Kotorski

skrbel za izvidniško dejavnost in radijsko po-stajo ; bil je poveljnik torpedovk in rušilca. Leta 1934 je bil poslan na Visoko šolo za pomorsko vojskovanje v Parizu ; znanja je posredoval študentom na Pomorski vojaški akademiji v Dubrovniku, kjer je bil tudi upravnik. Zaupano mu je bilo poveljstvo sestave vojnih ladij.

16. 4. 1941 je Ivanu Kernu uspel izjemen vo-jaški podvig. S torpednima ladjama Durmitor in Kajmakčalan je kljub blokadi italijanskega konvoja, z veliko mero prisebnosti, zvižčno-sti in poguma zbežal iz Boke Kotorske v Egipt, kjer se je priključil zaveznikom. Drzna akcija kraljevih jugoslovanskih mornarjev pod vod-stvom Ivana Kerna je bila deležna odobrava-nja in občudovanja. V emigraciji je tako nas-tala sestava jugoslovanskih pomorskih sil.

Septembra 1941 je bil Kern poklican v Lon-

Bronasti relief Ivana Kerna v Parku znanih Suhokranjcev.

Nečakinja Ivana Kerna ga. Darja Okorn leta 2018.

don, kjer je prevzel vodenje trgovske morna-ric. Leta 1944 je bil določen za poveljnika mornarice. Pod njegovim vodstvom se je ob koncu vojne vrnilo v domovino 30 enot vojne mornarice.

Leta 1945 je bil povišan v kontraadmirala Ju-goslovanske armade in upokojen. Po vojni si je prizadeval, da bi oblikovali slovensko trgo-vsko mornarico, vendar neuspešno. Odločen, kritičen in vrhunski strokovnjak za pomorstvo je postal nevaren tedanji komunistični oblasti. Zato ni dobil službe v NUK-u, kjer bi se posvetil znanstvenemu delu na področju pomorstva. Prisiljen se je bil preživljati s prevajanjem stro-kovne literature, dokler mu niso opešale oči.

»Junak Otrantskih vrat » je umrl odrinjen, pozabljen 26. 6. 1991, dan po razglasitvi sa-mostojne Slovenije. Pokopan je v Kranju.

Naj ta kratek pregled dela prvega sloven-skega kontraadmirala in tvorca slovenske po-morske identitete Ivana Kerna obudi spomin na velikega strokovnjaka za pomorstvo , po-gumnega poveljnika jugoslovanske mornari-ce in zavednega Slovenca.

mag. Jelka Mrvar

RAVNIKARJEVO LETO

Malo z zamudo (»Peor tarde que nunca«, kot pravi pregovor), se oglasim s poročilom o slovenskem vodilnem arhitektu druge polovice 20. stoletja – Edvardu Ravnikarju. Letos mineva 30 let od njegove smrti. Edvard Ravnikar, izjemen arhitekt, je pustil neizbrisen pečat v svetu arhitekture, njegovo delo pa je zaznamovano z izvirnostjo, inovativnostjo ter izjemno estetsko in funkcionalno vrednostjo. Ni bil le arhitekt, ampak tudi urbanist, profesor, mentor in intelektuallec. Njegovo »fizično« delo je mogoče videti (in tudi otipati, zakaj pa ne) po vsej Sloveniji, medtem ko njegovo intelektualno zapuščino najdemo v številnih esejih, kritikah in člankih, ki izpostavljajo njegov pogled na odnos med arhitekturo in ljudmi, med prostorom in življenjem.

Ko sem se preselila in peš raziskovala Ljubljano, mi je hitro pritegnila pozornost bencinska črpalka na Tivolski cesti. Točilna mesta so pozicionirani pod neke nadstrešnice, ki spominjajo na gromozanske dežnike (marele, po domače). V trenutku se mi je zdelo, kot da sem se teleportirala do obale Río de la Plate v Vicente López, ko sem prvo leto na faksu obiskala »dežnike« arhitekta Amancia Williamsa.

Bencinske črpalke so ponavadi steklene, neprivačne strukture, prekrite z brezdušno nadstrešnico. Na Tivolski cesti pa je ta dežnikasta konstrukcija prav nasprotno - daje občutek, kot da počivamo pod listjem drevesa, oblakom ali seveda, pod dežnikom. Armiranobetonske konoidne nadstrešnice imajo 19-metrski razpon, vsaka pa je podprta samo z enim stebrom. Zaradi razdalje med stebri z gleda, da zgornji del lebdi nad nami. Ob kakšnem močnejšem sunku vetra bi pričakovali, da se bodo lupine malo zamajale, a se to, se-

veda, ne zgodi. Kdo je arhitekt, ki je to projektiral? – sem pomislila. Moram se pozanimati.

In ogromno presenečenje je bilo, ko sem izvedela, da je isti arhitekt projektiral tudi kompleks Trg Republike. Kompleks je bil zgrajen med letoma 1961 in 1983 kot rezultat natečaja. Sprva poimenovan Trg Revolucije, je vključeval upravne, poslovne in kulturne javne zgradbe ter postal novo mestno središče v Ljubljani. To območje je postalo osrednje politično, kulturno in gospodarsko središče Slovenije. Proces gradnje in dinamika interakcije med akterji na gradbišču sta zanimiva in vredna časa za prebrati več o tem. Tukaj je povezava do zanimivega članka revije Outsider – www.outsider.si/eksperiment-proces-gradnje-trga-revolucije-v-ljubljani/.

Ko sem prispela v Slovenijo sem si ogledala Trg Republike in se mi je zdel, po pravici povedano, grd in neprivačen. Glavni del tega kompleksa je prazen, brez duše siv trg, ki samo poudarja dve stolpnici ter gostinsko-trgovski center Maximarket. Za eno od omenjenih stolpnic se skriva Kulturni center Cankarjev dom, pod trgom pa podhod, v katerem so trgovine in garažna hiša.

Ampak mnogokrat je prvi vtis zelo površen. Sprehodila sem se po trgu, obiskala podzemno pasažo, ki povezuje veleblagovnice Maximarket s Cankarjevim domom, doživela številne prireditve v njihovih dvoranh ter se udeležila shodov ali protestov. In s časom sem začela čutiti pravi čar tega mestnega središča. Prostornost in odprtost trga sta ključni del projekta. Omogočata, da se v njem in okoli njega odvija širok nabor aktivnosti: kulturne, umetniške, družabne, bodisi na prostem ali v zaprtih prostorih, bodisi množične ali bolj in-

timne, v toplih poletnih dneh in tudi v dolgih in mrzlih večerih pozimi. Kompleks je hkrati prazen, a poln prostorov in prav zaradi tega ponuja številne priložnosti.

Zame je najbolj pomemben in zanimiv objekt Cankarjev dom. Iz trga ne izgleda tako velik, saj je večji del objekta arhitekt postavil pod površjem. Vendar pa kompleks obsega 36.000 m², sestavljen iz več dvoran in prostorov, med katerimi so Gallusova dvorana, Linhartova dvorana, Klub CD, razstavnici prostori ter več manjših konferenčnih in sejnih dvoran. Cankarjev dom je večnamenski kulturni kompleks, ki gosti različne dogodke, kot so gledališke predstave, koncerti, operne produkcije, plesne predstave, razstave, kongresi, konference in druge kulturne prireditve. Je torej masivna trdnjava slovenske kulture. Stavbno telo je oblikovano razgibano, sledi notranji prostorski organizaciji. Enotna fasadna obloga iz belih plošč carrarskega marmorja daje stavbi umirjen in homogen videz.

Ne samo, da so dvorane polne glasbe, glasov in umetnosti, ampak tudi sama stavba je mozaik simbolov. Vhod v Cankarjev dom s Trga Republike vodi v veliko sprejemno dvorano, ki povezuje Trg Republike in Prešernovo cesto. Iz zunanje strani nas nadstrešek, ki nas zaščiti pred vetrom in dežjem, spominja na gledališko zaveso – povabljeni smo, da stopimo noter, na oder. Tako nismo samo gledalci, ampak tudi igralci.

Ob stopnišču, ki vodi iz velike sprejemne dvorane do prvega preddverja, si lahko ogledamo čudovito opečno steno, v kateri je oblikovano drevo. Ta stena se za 90 stopinj obrne, in drevo se spremeni v gozd ali park. Poveže nas z zunanjim Parkom Sveta Evrope, prej imenovanim Kidričev Park. Prvotni park je bil skrajšan zaradi gradnje Cankarjevega doma, a je še vedno bogato območje, kjer rastejo ve-

lika in vitalna drevesa redkih vrst, kot so tulipanovec, ginko, pevešava rdečelistna bukev, platane in japonska sofora. Park je del okolja, ki služi tudi kot kulisa predsedniški palači, ki stoji v neposredni bližini. Park Sveta Evrope je v zadnjih letih postal tudi priljubljeno prizorišče kulturnih prireditev, sprejemov in drugih dogodkov ter živahen prostor za druženje, obogaten z gostinsko ponudbo.

Ravnikarjev način dela je bil zaznamovan z izjemno predanostjo in vizionarstvom. V ospredje je postavil funkcionalnost prostora, hkrati pa je iskal inovativne načine za združevanje arhitekture z naravnim okoljem. S svojim pedagoškim pristopom je navdihnil in oblikoval številne mlade arhitekte, spodbujal kreativnost ter jih usmerjal k iskanju novih idej in rešitev. Njegova pedagogija je poudarjala pomen raziskovanja in eksperimentiranja ter spodbujala dialog med tradicijo in sodobnostjo.

Skupaj z izjemno arhitekturno zapuščino je Edvard Ravnikar pustil trajen pečat v svetu arhitekture, ki še danes navdihuje arhitekte po vsem svetu. Njegova dediščina ostaja živa in relevantna, saj spodbuja inovativnost, estetsko dovršenost ter funkcionalnost v arhitekturi.

Nadia Jan

RAZMIŠLJANJA | Protirazumska borba z vero

Martin Sušnik | Filozof

Maja 1925 so v Tennessee, ZDA, tožili profesorja Johna Scopesa ker se je drznil v srednji šoli učiti Darwinovo teorijo evolucije, kar je pomenilo kršitev »zakona Butler«, ki je prepovedoval, da bi se v javnih šolah v Tennessee poučevalo »katerokoli teorijo, ki bi zanikala zgodbo božjega ustvarjenja človeka, ki jo uči Sveto Pismo, in jo nadomestiti z učenjem, da človek izhaja iz nižjih živali.« Postopek se je pričel 10. julija in je vzbudil veliko zanimanje takratnih medijev, ki so ga poimenovali »Postopek opice« (Scopes Monkey Trial). Do nas je zgodba prišla v prosti fikcionirani verziji drame Inherit the wind (Broadway, 1955) ali pa s poznejšima homonimnima filmoma 1960 in 1999. Scopes je bil končno obsojen le s simbolično globo (100 dolarjev), ki pa je bila leto pozneje preklicana, čeprav je bil v Tennessee zakon veljaven vse do 1967.

Maja 2021 so v Loudoun, Virginia, v osnovni šoli Leesburg suspendirali profesorja športne vzgoje Byrona Tannerja Crossa ker je med šolskim zborom izjavil, da ne bo z otroki uporabljal zaimke po njihovi »spolni opciji« in se s tem uprl šolski politiki t. i. »gender identitete«. »Ljubim svoje učence, a se jim ne bom lagal, neglede na posledice – je izjavil Cross. Sem učitelj, a najprej služim Bogu, in ne bom trdil, da je biološki fantek lahko deklica ali obratno, ker to nasprotuje moji religiji. Lagal bi se otrokom.«

Skoraj sto let je minilo med enim in drugim slučajem, a oba nam vzbujata podobna vprašanja in debate o mestu verskih resnic pri vzgoji otrok, o svobodi do lastnih prepričanj učiteljev, o svobodnem izražanju v šolskih prostorih in, če se hoče, tudi o odnosu med vero in razumom, med teologijo in znanostjo, itd. Čeprav, kar se tega zadnjega tiče, me-

nim da nista naša primera ravno najboljša. V prvem slučaju bi težko govorili o resni teologiji, kajti gre za severnoameriški protestantski »kreacionizem«, ki temelji na dobesednem branju Svetega pisma, zlasti zgodbe ustvarjenja v prvi Mojzesovi knjigi, kar bi resni teolog težko sprejel (in je med takratnim postopkom to postalo očitno). V drugem slučaju pa ker bi se dalo ugovarjati, da nima sodobna gender ideologija resnih »znanstvenih« temeljev in da torej spor Crossa s šolskimi avtoritetami ni spor med vero in znanostjo, temveč obramba vernika pred neko vsiljeno politično korektnostjo, ki je s pomočjo raznih lobby-jev uspešno narasla v zadnjem desetletju.

Da si zrela vera in resnična znanost ne nasprotujeta bi moralo dandanes biti, vsaj katoličanom, dovolj jasno, saj resnice, ki jih ponujata ena in druga ne odgovarjajo na ista vprašanja. A pustimo to epistemološko zadevo. Kar iz zgodovinskega in sociološkega vidika v primerjavi obeh slučajev pride na dan je, da je pred sto leti še bilo verjetno (vsaj ponekod), da bi kdo bil obtožen ker se v imenu znanosti domnevno upira verski dogmi, kar dandanes v zahodnem svetu kaže biti nemogoče. V sodobnosti pa zgleda bolj možno, da bi nekdo bil obtožen ker se v imenu vere upre neki domnevni znanstveni teoriji ali pa (še bolj) neki ideologiji, ki odgovarja sodobni politični korektnosti.

Da je krščanstvo, ki je seveda v prejšnjih sedemnajstih stoletjih marsikdaj zapadlo v skušnjava vsiljevanja, menjalo status krivca za mesto žrtve morebiti za mnoge kristjane ni ugodno, je pa vsekakor, če moralno gledamo, do neke mere dobra novica. Ne zaradi tega ker je krščanstvo postalo predmet kulturne borbe, jasno. Vsekakor je pa boljše trpeti krivico kot pa jo storiti, kar je že šti-

risto let pred Kristusom učil Sokrat, v popolnem sovpadanju filozofske (razumske) etike s »poznejšimi« krščanskimi načeli.

Kar pa ni vesela novica je, da je ta borba proti krščanstvu prišla v nekaterih primerih do popolnoma neracionalnega značaja, ko se v imenu laicizma ne samo prepoveduje, da bi vernik javno izražal svoja prepričanja, temveč se poskuša izbrisati krščanski bistven vpliv na zahodno kulturo in, poleg njegove eksistencialne pomembnosti (s katero se seveda ima vsak pravico, da se strinja ali pa ne), se namerava izbrisati zgodovinski pečat krščanstva v zahodnji civilizaciji.

To zadnje je prišlo v javnost s tretjim slučajem: leta 2016 je učenec osnovne šole v Malicornay, Francija, vprašal profesorja kdo je tisti človek, ki telovadi viseč na križu pri vhodu v vas. Vprašali so ga tudi zakaj nimajo pouka v Velikem tednu, ali pa sploh kdo naj bi bil ta »Jezus«. Profesor Matthieu Faucher se je torej odločil, da pripravi poučne ure posvečene krščanstvu. Ni šlo za pouk verouka, temveč za poznanje krščanstva kot zgodovinsko in kulturno dejstvo. Faucher je pač neveren človek, a zavedal se je, da je nemogoče učiti francosko zgodovino ali slovstvo če otroci nimajo pojma o krščanstvu. Vendar akademija v Orléans-Tours, pod katere oblast spada šola, je dobila anonimno pismo, v katerem učitelju očitajo verski proselitizem. »Če bi čez trideset let nekdo bil nezmožen brati Viktor Huga ali Charlesa Baudelaira, ali razumeti sliko Leonarda Da Vincija, bi se jaz osebno čutil odgovornega. Na žalost, za nekatere ideologije je to pač potrebno zlo, kajti zanje je religija človeku škodljiva, in z namemon da naredijo tabula rasa z religijo so zmožni uničiti kulturo, ki je z njo vezana. Zame je pa to nesprejemljivo« je izjavil učitelj, ki je sprva bil suspendiran zaradi »mnogih in resnih kršitev temeljnih principov nevtralnosti in laičnosti.«

vo« je izjavil učitelj, ki je sprva bil suspendiran zaradi »mnogih in resnih kršitev temeljnih principov nevtralnosti in laičnosti.«

V tem slučaju, kot vidimo, ne gre za debato o odnosih med razumom in vero, med znanostjo in teologijo, med bogočastjem in posvetno kulturo, med Cerkvijo in laično družbo. Tu gre za protirazumski boj proti zgodovini in podedovani kulturi, ker je pač ta vezana z določeno vero. Boj ideologije, ki išče svoj uspeh potom izbrisanja zgodovinskih resnic, pa četudi se je treba s tem odreči večstolenemu kulturnemu delovanju.

Tu gre za popolnoma svojevrsten fenomen. Že ni debata ali je resnično kar uči določena religija, ali kar predstavljajo določeni znanstveni zaključki. Tu gre za izgon resnice kot take in celo za zatusitev vprašanj o njej. Ni polemika med vero in razumom (če ima ta izraz sploh kak smisel), temveč za borbo ideologije proti razumu, za uveljavitev ideološke kaprice nad dejstvi v imenu nekega laicizma, ki se očitno pojavi ne le kot protiverski temveč tudi kot protirazumski fanatizem.

Klasična filozofska teologija uči, da niti Bog s svojo vsemočnostjo ne more narediti, da(,) tisko kar je nekoč bilo, bi ne bilo. Tega se pa loti skrajni laicizem, ki paradoksalno zapade ravno v to proti čemer se je laicizem izvirno nameraval boriti. Znamenja časov... kontradikcije sodobnih progresistov.

Hvala Bogu (a smem tako reči?) je decembra lanskega leta apelacijsko sodišče v Burdeos dalo Faucherju prav, čeprav se je zadeva vlekla več kot tri leta in je učitelj moral vztrajati skozi razne postopke. Junija letos je sodnik Plowman tudi sodil v korist Crossa v ZDA in, utemeljen na pravici do izražanja in do verske svobode, ukazal njegovo ponovno vzpostavitev v šolo. Kar se pa tiče Scopesa, je posvetil celo življenje poučevanju znanosti. Umr! je v Louisiani leta 1970. Pokopan je bil s katoliškim obredom.

KOLEDAR

31. decembra
Silvestrovanje na Pristavi

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

NEDOLŽNOST

28. decembra obhajamo spomin nedolžnih betlehemskehi otrok, ki jih je dal pomoriti kralj Herod. Herodu so modri z Vzhoda govorili o "novorojenemu judovskemu kralju". Herod se je zbal za svoj kraljevski prestol in dal v Betlehemu in okolici pomoriti vse dečke, dveletne in mlajše, misleč, da bo med njimi umorjen tudi tisti novorojeni kralj. Ti otroci so dejansko umrli za Kristusa, zato jih je Cerkev že zgodaj častila kot prave mučence. Na Zahodu obhajamo njihov praznik od vsaj 6. stoletja vsak 28. december. V Sloveniji je s praznikom nedolžnih otrok povezan običaj tepežkanja, zato mu pravijo tudi »tepežni dan«. Tepežkanje je običaj, pri katerem otroci s šibo natepejo odrasle in dobijo nekaj v dar. Včasih so dobili sadje ali slaščice, danes pa dobijo denar. Tepežkanje

*je bilo v navadi predvsem v preteklosti, ponekod v Sloveniji pa se je ta običaj ohranil do danes. Danes odrasli pred tepežkarji bežijo, nekdaj pa je bilo drugače: doraščajoči fantje in tudi odrasli moške so »tepli«
dekleta in mlade žene. Udarci s šibo na ta dan so prinašali blagoslov in rodnost, zato so jih dekleta potrpežljivo in voljno prenašale. Tudi o nedolžnosti nam govori kar nekaj pregovorov in citatov:*

- Če si nedolžen, odpri vrata. Če si kriv, nabrusi pete. (*Litovski pregovor*)
- 28. december nas spomni, kakšni smo preostalih 364 dni v letu. (*Mark Twain, ameriški pisatelj in novinar*)
- Bolje oprostiti desetim krivim kot obsoditi enega nedolžnega. (*nemški pregovor*)
- Nedolžen je tisti, komur se ni treba zago-

varjati. (*Albert Camus, francoski pisatelj*)

- **Zakona se boji zločinec, usode nedolžni.**
(*latinski pregovor*)
- **Ne reši nedolžnost opata brez znanosti in vesti.** (*španski pregovor*)
- **Najmočnejša sila od vseh je nedolžno srce.** (*Victor Hugo, francoski pisatelj, pesnik, dramatik, akademik in državnik*)
- **Nedolžni plačajo za grešnike.**
(*španski pregovor*)
- **Veselje in nedolžnost! Mleko in voda! Vesela mešanica najsrečnejših dni.**
(*Lord Byron, angleški pesnik*)
- **Če ne uspeva lilija nedolžnosti, tudi ne vrtnica ljubezni.** (*ruski pregovor*)
- **Lastnost dobrega moža je, da ne zna delati krivice.** (*latinski pregovor*)

Izbral: **Jože Jan**

SVOBODNA SLOVENIJA

Hvala, ker sodeluješ pri anketi,
ki nam bo pomagala pri izboljšanju
rednega delovanja.

Povezava

PROŠNJA ZA POMOČ

Pozdravljeni Sem Katarina Gomboc Čeh iz Slovenije. Na Univerzi v Novi Gorici delam doktorat iz govora slovenskih izseljencev. Iščem materno govornice slovenščine v Argentini, ki bi sodelovali v mojih raziskavah. Imam štiri online eksperimente, toda iščem neko skupnost, ki bi lahko na enem mestu zbrala in povezala več ljudi, da bi sodelovali v eksperimentu (ki sicer poteka individualno). Žal so v Argentini ravno poletne počitnice in razne šole, tečajni ne potekajo... Zanima me, ali imate vi morda kakšna redna srečanja ali e-maile ljudi, ki bi lahko sodelovali. Lahko se srečamo tudi na ZOOM-u. Za sodelovanje v raziskavi dobijo udeleženci tudi darilec.

Hvala iz srca in vse lepo!

Katarina

Zbogom, 2023 - dobrodošlo, novo leto!

Poslavljam se od leta 2023.

Čeprav je šelo natančno enako število dni kot ostala leta se nam je marsikdaj zdelo daljše, včasih tudi malo težje kot katero drugo.

Zdaj je čas, ko pregledamo, kar je bilo narejenega, se pohvalimo za uspehe in se malo pokesamo za manj posrečene podvige. Pa tudi za tiste, ki se jih nismo lotili. In seveda delamo načrte za novo leto, ki stoji pred nami kot nenapisan list, obenem prazen in poln novih izzivov.

A te zadnje dni v letu želimo nameniti predvsem zahvali za vse, kar smo dobrega doživeli v njem. Za življenje, za zdravje – če nam je bilo dano –, za vsako lepo doživetje.

Mi v Svobodni Sloveniji pa tudi za to, da smemo prek
teh naših skromnih strani, ki zdaj niso več papirnate

ampak virtualne, povezovati Slovence na različnih koncih tega lepega sveta. Zato gre naša prva zahvala vam, dragi bralci, ki nas zvesto spremljate, berete naše številke, nam dajete pobudo in včasih tudi kakšno dobronamerno kritiko. Prisrčna hvala tudi vsem, ki žrtvujete svoj čas in nam pošiljate poročila, prispevke in fotografije za objavo. Hvaležni smo tudi za pridno delovno ekipo, ki ji ne zmanjka dobre volje pri delu - vsi vemo, koliko je to vredno!!

Z optimizmom pričakujemo leto 2024. Vam, potrpežljivim bralcem, želimo vse dobro v njem - neznani pesnik je naše želje lepo opisal:

*Naj se v novem letu vam izpolnijo vse sanje ...
In če morda ste pozabili nanje,
ne obupajte in se vrnite vanje.*

Zbogom, 2023, hvala ti za vse! In dobrodošlo leto 2024!

SVOBODNA SLOVENIJA

Ekipa Svobodne Slovenije

urednika: Mariana Poznič in Jože Jan
sodelavke: Leila Erjavec, Sofi Komar in Lucijana Vombergar

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEISTVU IN PO SVETU

Grupo HZ

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

s.r.l.